

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 22 februari 1921 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med vissa bestämmelser mot oskäligen pris.

Närvarande: herrar von Sneidern, Carl E. Svensson, Tjällgren, Boberg, Frändén, Arvid Erikson, Julin,* Lundberg,* Magnusson i Kalmar, Andersson i Knäppinge Hagman, Magnusson i Skövde, Hage,* Carlsson i Solberga, Ödström och Persson i Trången.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Genom en den 10 februari 1921 dagtecknad proposition nr 66, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda utdrag av i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

med vissa bestämmelser mot oskäligen pris.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Den, som vid avyttring av livsmedel, beklädnadsvara, bränsle eller annan förnödenhet tager eller betingar sig vederlag, som han insett eller bort kunna inse vara med hänsyn till föreliggande omständigheter uppenbart oskäligt, straffes med böter från och med tjugufem till och med tiotusen kronor eller med fängelse från och med en månad till och med ett år.

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 9 saml. 2 avd. 6 häft. (Nr 8.) 1

Samma lag vare, där någon utbjuder sådan vara till avyttring mot vederlag, som nyss är sagt.

Såsom vederlag skall anses värdet av alla för varan tagna, betingade eller fordrade förmögenhetsförmåner, ändå att de till döljande av vederlagets verkliga storlek upptagas såsom förmåner, vilka gärningsmannen i annat avseende tagit, betingat sig eller fordrat.

2 §.

Undanhåller den, som för avyttring tillverkat, framvunnit eller annorledes förvärvat vara, som i 1 § sägs, varan från avyttring under sådana omständigheter, att undanhållandet, ensamt eller i förening med dylikt förfarande av andra, medför uppenbar fara för oskäligen stegring av priset vid varans övergång till förbrukaren, varde, där han insett eller bort kunna inse faran, straffad med böter från och med tjugufem till och med tiotusen kronor eller med fängelse från och med en månad till och med ett år.

Vad nu är stadgat skall icke gälla, där Konungen eller den Konungen därtill bemyndigar för visst fall eller i därom utfärdad kungörelse meddelat tillstånd att lägga vara å lager.

3 §.

Köper någon för avyttring eller förvärvar han eljest såsom mellanhand vara, som i 1 § sägs, och sker det under sådana omständigheter, att åtgärden, ensam eller i förening med dylikt förfarande av andra, medför uppenbar fara för oskäligen stegring av priset vid varans övergång till förbrukaren, varde, där han insett eller bort kunna inse faran, straffad med böter från och med tjugufem till och med tiotusen kronor eller med fängelse från och med en månad till och med ett år.

4 §.

Förövas brott, som i 1, 2 eller 3 § sägs, av den, som förut begått brott mot något av nämnda lagrum, vare straffet fängelse från och med en månad till och med två år eller straffarbete från och med två månader till och med två år. Äro omständigheterna synnerligen mildrande, må till böter från och med tjugufem till och med tiotusen kronor dömas.

5 §.

Fälles någon till straff för brott, som i 1 § första stycket sägs, eller för brott mot 2 eller 3 §, må domstolen, efter ty skäligen finnes, kunna förplikta gärningsmannen att utgiva, helt eller delvis, i det förstnämnda fallet värdet av taget eller betingat vederlag, vid brott mot 2 § värdet av vara, som på sätt i samma lagrum sägs undanhållits från avyttring, samt vid brott mot 3 § värdet av vara, som gärningsmannen på sätt där omförmåles förvärvat för avyttring.

6 §.

Fortsätter den, som är ställd under åtal för brott, varom i 1, 2 eller 3 § förmåles, samma brott, varde dömd till särskilt ansvar för varje gång stämning delgivits.

7 §.

Det åligger allmän åklagare att åtala brott, varom i denna lag förmåles.

Åklagaren äger, för utrönande, huruvida sådant brott blivit begånget, låta verkställa undersökning av salubod, magasin, kontor eller annan lägenhet, där vara, som i 1 § sägs, kan antagas förvarad, så ock taga del av näringsidkares handelsböcker och andra dylika handlingar. Av det, som därvid inhämtats, må icke yppas annat, än som erfordras för avgörande av frågan om åtals anhängiggörande och för åtals utförande.

För vinnande av utredning, huruvida vederlag, som i 1 § sägs, varit uppenbart oskäligt, eller huruvida undanhållande, varom i 2 § förmåles, eller förvärv, som i 3 § sägs, medfört fara, som i dessa paragrafer avses, må åklagaren kunna hos vederbörande auktoriserade handelskammare inhämta utlåtande i ämnet.

8 §.

Åklagare åligger att till justitiedepartementet insända ej mindre anmälan om åtal, som åklagaren anhängiggjort för brott mot denna lag, än även utslag, varigenom blivit slutligen dömt angående åtalet.

9 §.

Av böter, som ådömas enligt denna lag, så ock av vad gärningsmannen enligt 5 § förpliktats utgiva, tillfalle en tredjedel, dock högst femtusen kronor, åklagaren och återstoden kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och gäller till och med den 31 maj 1922. I fråga om sådan under tiden för lagens giltighet begången förseelse, som i lagen avses, skall vad där är stadgat fortfarande gälla.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande förslag, får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet finner i likhet med departementschefen det vara angeläget, att till bevarande av kontinuitet i rättsuppfattningen den provisoriska prisockerlagen bibehålles, intill dess en lagstiftning av mera permanent natur kan träda i kraft. Utskottet finner ej heller anledning till erinring mot att i avvaktan på framläggandet av ny ockerlagstiftning, som utskottet med tillfredsställelse ser, att departementschefen ställer i utsikt till nästa års riksdag, den provisoriska lagen erhåller nu föreslagen formulering.

Utskottet.

Utskottet får därför hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen
bifallas.

Stockholm den 22 februari 1921.

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL VON SNEIDERN.
